

Masos i cases del terme de la Mussara

■ La Redacció

Presentació

La redacció de *Lo Pedrís* ha contactat amb Joan Serra Ferré, ex-regidor de cultura de l'Ajuntament de Vilaplana i graduat en Geografia per la URV de Tarragona, perquè ens donés a conèixer el seu acurat estudi *Aproximació a la demografia de la Mussara (Baix Camp) a partir del Registre Civil (1876 – 1957)* que va realitzar en el curs acadèmic 2015-16.

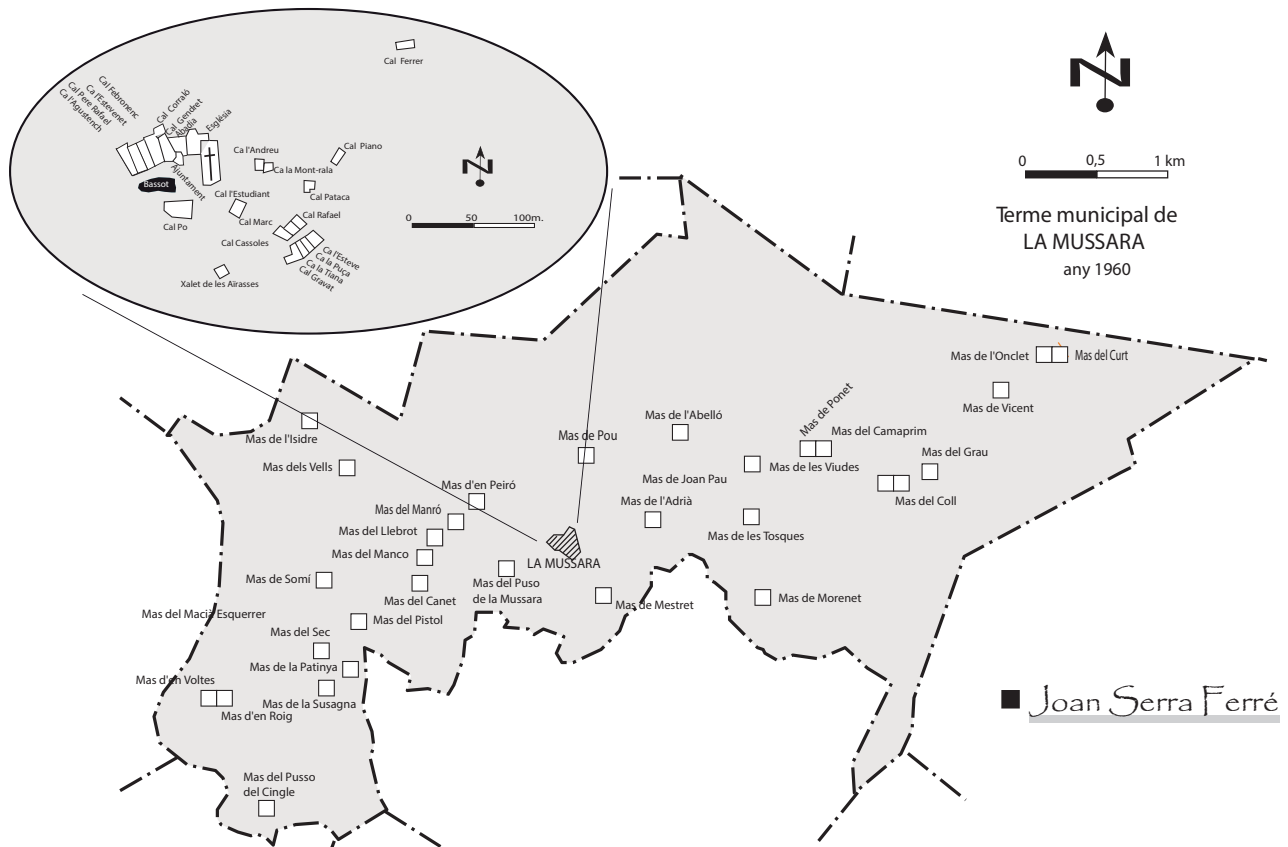
Després de llegir-lo amb deteniment hem pensat que seria molt interessant publicar-lo en aquestes pàgines. L'assaig d'en Joan Serra ens aporta una visió amplia i aprofundida del devenir demogràfic de la Mussara durant l'últim terç del segle

XIX i de la primera meitat del segle XX. Per la seva llarga extensió, dues centes pàgines, entre textos, fotografies, fitxes, estadístiques, mapes, annexos... hem decidit agafar-ne només algunes de les parts que hem pensat que serien més interessants o adients pel format i periodicitat trimestral en que editem la revista.

Des d'aquí, li donem sincerament les gràcies per cedir-nos amablement aquest excel·lent treball i poder fer-ne divulgació entre els nostres lectors. Esperem que aquesta nova secció que estrenem, en aquest número 72 d'estiu de 2018, us agradi força i que ens serveixi per conèixer i valoritzar una mica més la història del nostre avantpassats.

Per començar, publicarem les fitxes de masos i cases de la Mussara.

APROXIMACIÓ A LA DEMOGRAFIA DE LA MUSSARA (BAIX CAMP) A PARTIR DEL REGISTRE CIVIL (1876 - 1957)

■ Joan Serra Ferré

1.- Ce l'Agustench	10.- Ca l'Estudiant	19.- Cal Po	27.- Mas de la Patinya	36.- Mas del Joan Pau	43.- Mas del	51.- Mas d'en Peiró
2.- Ca la Mont-rala	11.- Cal Febronenc	20.- Cal Rafael	28.- Mas de la Susagna	37.- Mas del	Pusso del Cingle	52.- Mas d'en Roig
3.- Ca l'Andreu	12.- Cal Ferrer	21.- l'Ajuntament	29.- Mas del Camaprim	38.- Mas del	44.- Mas del Sec	53.- Mas d'en Voltes
4.- Ca la Puça	13.- Cal Gendret	22.- l'Abadia	30.- Mas del Canet	39.- Mas del Manco	45.- Mas del Vells	54.- Mas de Pistol
5.- Ca la Tiana	14.- Cal Gravat	23.- Església de	31.- Mas del Cintet	40.- Mas de l'Onclet	46.- Mas del Manró	55.- Mas de Ponet
6.- Cal Cassoles	15.- Cal Marc	Sant Salvador	32.- Mas del Curt	41.- Mas del Pou de Gel	47.- Mas de Mestret	56.- Mas de Somí
7.- Cal Corraló	16.- Cal Patata	24.- Xalet de les Airasses	33.- Mas de les Tosques	42.- Mas del Pusso	48.- Mas de Morenet	57.- Mas de Vicent
8.- Ca l'Esteve	17.- Cal Pere Rafael	25.- Mas Abelló	34.- Mas de les Viudes	de la Mussara	49.- Mas del Coll	
9.- Ca l'Estevet	18.- Cal Piano	26.- Mas de l'Adrià	35.- Mas de l'Isidres		50.- Mas d'en Grau	

BIBLIOGRAFIA UTILITZADA

- Amigó Anglès, R. (2002) El tràfic amb el fred al Camp de Tarragona (segles XVI-XIX). Moncada i Reixac: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- Iglésies, J; Santasusagna, J (1930). Les muntanyes de Prades, el Montsant i serra de Llena. Guia itinerària. Reus: Centre de Lectura de Reus.
- Manent i Segimon. A. (2006). La Guerra Civil i la repressió del 1939 a 62 pobles del Camp de Tarragona. Valls: Cossetània Edicions.

MAS DE L'ABELLÓ

■ Joan Serra Ferré

SITUACIÓ

Era un dels masos més importants del terme. Les seves ruïnes descansen al peu de la moderna carretera que puja de Vilaplana i va cap a Prades. A redós de la Serra del Bosc i damunt del Cingle del Colomer

ESTAT I HISTÒRIA DE LA CASA

Està totalment enrunat, encara que els seus corrals encara serveixen d'aixopluc esporàdic a ramats de cabres. Era un gran casalot format per planta baixa més dos pisos, la hisenda tenia més de 100ha. de terreny. La primera referència escrita de l'existència del mas data de 1776 quan batejaren el nen Pau Abelló, nascut en aquest mas, A. Amigó (2006).

PROCÉS D'ABANDÓ

Segons A. Manent (2003), el mas quedà totalment abandonada el 1959, quan la família de Pere Abelló Vilalta, formada per quatre persones marxà cap a la Selva del Camp. Tot i això en el padró del 31 de desembre de 1960, tres membres d'aquesta família i continuaven empadronades i segons el mateix document i residien habitualment. A més en el mateix padró hi apareix empadronada la família formada per: Agustín Lorente Rodríguez, Ma. Angeles Martínez Martínez i els seus fills Jesús, Manuel, José, Agustín i Angel; Tots ells nascuts a la localitat granadina de Baza.

Pere Abelló Vilalta, fou l'últim alcalde de la Mussara.

El 1959, el propietari del mas era Francesc Abelló i Guasch, cosí de Pere Abelló i resident a Vinaixa (les Garrigues)

NAIXEMENTS

Any	Nom
1876	Maria Abelló Magrané
1878	Agustí Abelló Magrané
1880	Antoni Abelló Magrané
1881	Francesc Abelló Magrané
1884	Marcel·lí Abelló Magrané
1888	Pasqual Abelló Magrané
1891	Maria Abelló Juanpere
1894	Elena Abelló Vilalta
1895	Teresa Abelló Vilalta
1896	Pere Abelló Vilalta
1899	Josep Abelló Vilalta
1913	Salvador Abelló Cavallé
1916	Pere Abelló Cavallé
1919	Joan Abelló Cavallé
1927	Salvador Abelló Bonet
1938	Pere Abelló Isern

Font. Registre Civil de la Mussara, Ajuntament de Vilaplana
Elaborat: Joan Serra Ferré (2015)

Josep Aymamí (principis dels anys 80).

Joan Serra Ferré (2004)

MAS DE L'ADRIÀ

SITUACIÓ:

Situat a la base del Cingle dels Frares i del Colomer, a tocar de la paret esquerra hi passa el camí de les Tosques que puja de Vilaplana, i per la paret nord hi passa la moderna pista forestal.

ESTAT I HISTÒRIA DE LA CASA:

Està totalment enrunat. La primera referència escrita de l'existència del mas data de 1783 quan surt esmentat en el testament de Paula Abelló Barberà, R. Amigó (2006)

POROCÉS D'ABANDÓ:

Segons A. Manent (2003), el mas quedà totalment abandonada el 1932, quan la família de Carles Robert Estivill formada per quatre persones marxà cap a Vilaplana, després s'establiren a Reus.

El mas era de propietat.

(...) es troba el mas de l'Adrià, situat vora el camí, el qual, a malgrat d'ésser habitat, va enrunant-se de mica en mica. Es passa davant seu sota un pompós perelloner i pel costat de l'era (..) J. Iglesias; J. Santasusagna(1930)

NAIXEMENTS

Any	Nom
1876	Maria Robert Estivill
1880	Concepció Robert Estivill
1881	Mercè Robert Estivill
1884	Rosa Robert Estivill
1887	Leonor Robert Estivill
1892	Felicia Robert Estivill
1910	Isidre Robert Amat
1917	Mercè Robert Amat

Font. Registre Civil de la Mussara,
Ajuntament de Vilaplana
Elaborat: Joan Serra Ferré (2015)

